

ДОРОГА В ЧОРНОБИЛЬ

Далека подорож з Горіховим Другом під кометою Хейла-Боппа

сторінках газети «Урядовий кур'єр», що 90 відсотків захворювань людей від впливу наслідків Чорнобильської аварії мають психогенне походження...

- Яка ваша думка щодо атомної енергетики в світі і, зокрема, в Україні?

- На сьогодні вважаю, що АЕС потрібні, бо люди не зможуть забезпечити себе необхідною кількістю електроенергії. Але всі атомні електростанції повинні експлуатуватися дуже грамотно. На мою думку, аварія на ЧАЕС і трапилася саме внаслідок слабкого наукового рівня її тодішнього персоналу. Якщо спеціалісти не можуть гарантувати на сто відсотків безпеки АЕС, то вони не мають права братися за її експлуатацію...

ТИША. ТАСМНИЦЯ «ЧОРНОБИЛЯ-2».

ДОПОМОГА МІЛІЦІЇ.

Коли я вийшов від Сукачів на Чорнобильську автотрасу, то відчув якусь незрозумілу внутрішню тривогу. Замість ревіння потужних автомобілів стояла тиша. Дорога була німа, ніби ріка, скована несподіваною кригою. Дивно... І тільки пізніше я розгадав причину цієї тиші. Сьогодні субота, тобто вихідний. Це - раз. А по-друге, і вантажним і легковим автомобілями не особливо є куди їхати, адже попереду Чорнобильська зона та кілька малих населених пунктів. Невдовзі я звик до тиші й подумки оцінював все побачене й почуте на проїденій ділянці дороги. Якщо не вдаватися у філософію, то можна коротко перерахувати все те, що особливо вразило і запам'яталося. Це, передусім, бідність сільських людей (бабусі й підлітки збирають у торби пляшки на узбіччях доріг) і величезна кількість розкішних «іномарок» на автотрасі та величезні дачі-особняки на так званих «полях чудес». Страшною епідемією стає пияцтво. У кожному селі і вдень і вночі бродять групи п'яних підлітків. А п'яних дорослих ще більше. Тільки на відміну від підлітків вони напиваються зранку. Надивившись на все це, я згадав незабутнього борця з пияцтвом Єгора Кузьмича Лигачова без іронії.

Це, так би мовити, про екологію душі. Ну, а щодо самої екології, то можна сказати одне: наша Україна поволі, але невблаганно перетворюється в суцільний смітник. Звалища в лісосушках. Звалища в лісах. Звалища на околицях сіл і міст, дачних масивів, на берегах річок, в ярах, проваллях і вищипаних ділянках. Якщо так буде продовжуватися і надалі, то невдовзі ми прориватимемо собі нори в смітті, як кроти в землі.

Згадуючи свій давній похід берегами Тясмину, який теж знищили меліоратори, я з гіркотою в душі дивився на осушені заплави річок Іргінь, Здвиж, Тетерів... Такого злочинного ставлення до природи, а власне й до самого себе і своїх дітей, не помітиш, скажімо, в Латвії або Литві. До своєї спільної оселі - природи - люди ставляться там по-Божому.

Бачив я понівечені пам'ятники на братських могилах наших солдатів. Це, мабуть, «робота» тих недавніх піонерів, які біля цих братських могил давали урочисту обіцянку...

Та ось вже й Прибійськ. Ще тоді, коли я їздив по цій дорозі в автобусі з Києва на ЧАЕС, вирішив: коли прохочу туди через це село, то обо-

в'язково зайду на одне красиве обійстя і познайомлюся з його господарями. А ось, зліва, і цей гарний будиночок. Сімейка берізок і сімейка осичок біля воріт. Різнокольорові вулики під вікнами. Цікаво, хто ж тут живе? Для мене це поки що загадка.

А виявилося, що на тому красивому обійсті у гарному будиночку живуть колишній військовий прапорщик Валерій Чарушников та його красива дружина Тетяна. Найцікавішим для мене в цьому знайомстві було те, що військову службу до аварії на ЧАЕС Валерій проходив на унікальному інженерно-технічному об'єкті, який має назву «Чорнобиль-2». Після атомної катастрофи, а точніше в той час, коли почали катастрофічно падати тиражі газет, об'явився «професор»-самозванець, віце-президент неіснуючої Ліги незалежних вчених СНД В. Сідлецький. Саме цей чоловік і почав розповсюджувати в пресі свої статті, в яких стверджував: «Чорнобиль-2» - це суперсекретний військовий об'єкт, який за допомогою психотронної зброї перетворює людей на зомбі. Навіть вибух атомного реактора на ЧАЕС стався внаслідок спеціальної впливу на її персонал. Газети охоче друкували статті «професора», довіряючись гарно віддрукованій візитній картці автора.

За цими ворітьми - «Чорнобиль-2» - «Ейфелева башта» зони відчуження.

Після цих «сенсаційних» статей лжепрофесора В. Сідлецького вивченням названого військового об'єкта глибоко займався начальник відділу радіаційного захисту населення МНС України, експерт Міжвідомчої комісії радіаційного контролю забруднення природного середовища України Юрій Соломапін, а також київські журналісти Віктор Демєнев і Віталій Ро-

Таких любителів оковитої, як цей чоловік у с. Феневичі, я бачив під час подорожі дуже багато. Жаль, що на них немає сучасного Єгора Кузьмича Лигачова.

У жительки села Хочева Віри Дмитрівни МАРКОВСЬКОЇ, хатинка якої стоїть біля автотраси, я відпочив, попив гарячого чаю і пішов далі. Спасибі їй за все...

манов (вони на той час працювали в Чорнобильській зоні) та автор цих рядків. Вивчивши донедавна абсолютно секретні документи, зустрівшись з колишніми офіцерами, які служили до аварії на цьому об'єкті, ми всі дійшли одного висновку: «Чорнобиль-2» - це справді унікальний військовий об'єкт (його вартість понад 7 мільярдів радянських карбованців - це вдвічі більше, ніж вартість ЧАЕС), але використовувався він не для психотронного впливу на людей, а для далекого космічного зв'язку, точніше - для військово-технічної розвідки. Якщо ще конкретніше, то головне завдання «Чорнобіля-2» - це за допомогою приймальних антен (їх висота до 150 метрів, а довжина по горизонталі сягає 400 метрів) вести спостереження за станом стратегічних ракет противника з ядерними боеголовками, пересуванням військ, кораблів, танків і т. д. Радіус дії «Чорнобіля-2» сягає через Західну Європу аж до північних берегів Канади.

Ну, а щодо психотронного впливу... У відповіді на це запитання Валерій Чарушников пояснив, що «Чорнобиль-2» не міг негативно впливати на людей хоча б тому, що він

був не передавальною, а приймальною станцією. Деякі публікації в газетах В. Сідлецького Валерій теж читав і вважає їх абсолютно нісенітницею. Мій співрозмовник був дуже здивований, що співробітники газет, приймаючи до друку статті В. Сідлецького, не вимагали в нього підтверджуючих документів щодо описаних «фактів» та його «професорського» звання і «докторського» ступеня...

Після аварії на ЧАЕС атомний вітер довго ганяв по колишньому Союзу сім'ю Чарушникових. І тільки недавно вони поселилися і почали обживатися тут, у Прибійську, в будинку батьків дружини. (Мама Тетяна померла від раку, а в батька вже стався четвертий інсульт). Здоров'я і у Валерія, і в його дружини теж підірване радіацією, але, як сказала Тетяна, їм «ще хочеться пожити на землі». А багатьох їхніх товаришів і друзів по службі в «Чорнобілі-2» вже давно немає...

А дорога веде мене далі і далі. Яскраве сонце, білосніжні хмари, білі берези, пухнасті «котики» на верболозах і темнозелені сосни на тлі голубого неба. Такий чудовий пейзаж - це нагорода мені за те, що мої ноги набились об асфальт і болять тепер, як і спина та плечі від важкого рюкзака. Та ось мене обганяють «жигулі» білого кольору і несподівано зупиняються. Чоловік у формі підполковника представився:

- Начальник відділу по охороні зони ЧАЕС головного управління МВС України в Київській області Фатхутдінов Василь Гайнулович. Я чув по радіо про ваш похід з Києва до ЧАЕС. Якщо є проблеми, то, по-можливості, я хотів би вам допомогти.

Проблем, на щастя, у мене не було, але така людська увага вже сама по собі була допомогою, бо надавала сил і гарного настрою.

І знову обеліски, обеліски, обеліски... І праворуч, і ліворуч дороги. Якби я зараз написав з диктофонних стрічок на окремих аркушах паперу всі записані на них прізвища загиблих, то вийшов би такий довгий список, як на братській

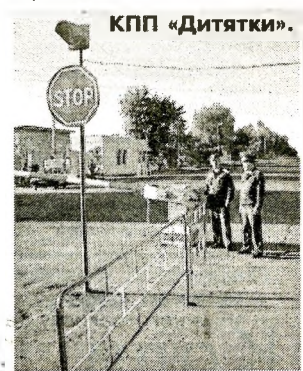
могілі. І зараз у мене стоїть перед очима обличчя людей з фотознімків на тих обелісках: молоді й старі, дівчата і хлопці, у весільних сукнях і у військовій формі. Дорого, дуже дорого обходиться людям швидка їзда.

Цікаво, а чи звикають до гулу автотраси люди, які живуть біля неї? Запитавши про це у жительки села Хочева В. Д. Марковської, хатинка якої стоїть за кілька кроків від дороги, почув у відповідь:

- Ну, звичайно, звикають! У Києві люди теж живуть біля доріг і не помирають від цього. Наша дорога з дванадцяти ночі до п'яти годин ранку спить, а потім знову оживає. Вона для мене - ніби будильник. Але ніколи на цій трасі не було такого гулу, як тоді - після вибуху реактора. Дорога не змовкала багато місяців ні вдень, ні вночі...

А тим часом, коли я вийшов за Хочеву, небо захмарилось, почався сильний вітер, пішов мокрий сніг з дощем. Правду кажуть старі люди: березень - сіє, віє, повіває, крутить, вертить, дме ще й на землю лле... Загорнутий у тонкий целофановий плащ і обліплений білим снігом, я був, мабуть, схожий на привида. Не знаю чому, але тоді мокра дорога нагадувала мені мокру спину величезного кита з кінофільмів Жака-Ів-Кусто. Хотілося їсти й пити, але я не звертав з дороги в ліс: все одно рюкзак не відкриеш, бо в ньому все залле водою. Треба йти і йти вперед, щоб до темряви дістатися до КПП «Дитятки». Але ось знову несподіванка - із зустрічного «газика», який зупинився попереду, вийшов майор міліції і, пригитавшись, сказав:

- Ми дізналися від підполковника Фатхутдінова, що ви знаходитеся в районі села Хочева. Оскільки до КПП «Дитятки» ще далекувати, а погода дуже зіпсувалася, то ми вирішили виїхати вам назустріч і підкріпити бутербродами, гарячим чаєм або кавою...

Ось саме те, що мені зараз треба! Ті смачні бутерброди і міцний запашний чай з термоса пішли мені, як бальзам на душу. Спасибі за таку вчасну допомогу і майору міліції Олександрову Яковлеву, і сержанту міліції Валерію Надалову. Вони обоє вже кілька років несуть службу в батальйоні міліції по охороні 30-кілометрової зони відчуження ЧАЕС. Тому, розмовляючи, ми розуміємо один одного, як то кажуть, з півслова...

А дощ все лив і лив. Потім вдарили снігові заряди. Сиві пасма іноді геть перекривали дорогу і я, щоб не впасти на слизькому асфальті під поривами сильного вітру, спирався на свого Горіхового Друга і чекав, поки хоч трохи вщухне стихія. А коли дорогою мені перекрив червоно-білий шлагбаум, я зрозумів: «Все! Я прийшов на КПП «Дитятки»...

Микола ХРІЄНКО.
Фотознімки автора.
(Далі буде)